

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Kadernota 2026-2029
Portefeuillehouder:	M. Peters
Datum college besluit:	3 juni 2025
Behandelend ambtenaar:	Martine Kooiker
Registratienummer:	GZDGCB1957774/2031418

Inleiding

De kadernota vormt het startpunt van een nieuwe begrotingscyclus en is een essentieel strategisch kaderstellend document. De keuzes en kaders die de gemeenteraad in deze kadernota vastlegt, worden door het college uitgewerkt in de begroting van 2026 en de meerjarenraming voor 2027-2029. De begroting wordt in het najaar ter besluitvorming aan u voorgelegd.

Aangezien gemeenten de afgelopen jaren minder budget van het Rijk ontvangen, zijn we vorig jaar gestart met een meerjarig ombuigingstraject. Naar verwachting hoeven we dit jaar geen nieuwe maatregelen te nemen om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen. Ook zijn extra lastenverhogingen voor inwoners en ondernemers niet nodig. We blijven investeren in belangrijke thema's zoals het sociaal domein, woningbouw, openbare ruimte en duurzaamheid.

Voorstel Raadsbesluit

De gemeenteraad van de gemeente Culemborg besluit:

1. De Kadernota 2026-2029 gemeente Culemborg (GZDGCB1957774/2036670) vast te stellen en het college hiermee de opdracht te geven de ontwikkelingen, keuzes, strategie en uitgangspunten daaruit integraal te verwerken in de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.

Argumenten

1.1 In de kadernota zijn alle tot nu bekende (financiële) ontwikkelingen voor de komende jaren opgenomen.

De kadernota is gebaseerd op alle (financiële) ontwikkelingen die tot nu toe bekend zijn voor 2026 tot en met 2029. Ook zijn er ontwikkelingen in beschreven die nu nog niet van een raming kunnen worden voorzien, maar die wel in de begroting zullen moeten worden opgenomen. Ten slotte zijn ook de uitkomsten van de [Voorjaarsnota](#) van het Rijk er indicatief in verwerkt. Het Rijk komt de gemeente in deze voorjaarsnota enigszins

tegemoet in demping van het ravijn. Ook bevat de voorjaarsnota extra middelen én extra bezuinigingen voor jeugd.

1.2 Met de ontwikkelingen in deze kadernota voorzien we voor 2026 vooralsnog geen nieuwe ombuigingsmaatregelen.

Deze kadernota zet de strategie voort om de komende jaren steeds opnieuw te bekijken welke maatregelen nodig zijn om de begroting financieel sluitend te krijgen en om onze reservepositie te verbeteren. Hiermee houden we enerzijds rekening met de onzekerheden in de financiering vanuit het Rijk en tegelijkertijd worden maatregelen pas genomen op het moment dat deze onafwendbaar zijn.

Met de middelen van het Rijk lijkt het te lukken om voor 2026 de begroting structureel sluitend te kunnen presenteren zonder nieuwe ombuigingen. De realiteit is tegelijkertijd dat het financieel perspectief op langere termijn niet rooskleurig is, vooral als gevolg van het afvlakken van het gemeentefonds. We zien ook dat we de komende jaren nog voor grote opgaven staan, denk hierbij aan het realiseren van goede huisvesting voor scholen, het onderhoud van sportaccommodaties, het in stand houden van speeltuinen, maatregelen als gevolg van klimaatverandering, wegen, openbare verlichting en groen, verduurzaming van vastgoed en de verdere ontwikkeling van het Stationskwartier.

1.3 In de meerjarenoperatie blijven we stap voor stap werken aan een nieuw evenwicht.

In deze kadernota zetten we onverkort in op een meerjarig perspectief waarin Culemborg structureel financieel gezond is en evenwicht bereikt tussen inkomsten en uitgaven. Dat werk is nog niet af en het Rijk helpt daarin onvoldoende mee. We willen op de lange termijn voorbereid zijn en sparen waar het kan. Want we verwachten dat we rekening moeten houden met structureel lagere inkomsten van het Rijk. De VNG adviseert daarom ook om de tering naar de nering te gaan zetten. Dit betekent dat wij onze ambities bij moeten stellen; wij kunnen als gemeente niet alles meer op dezelfde manier blijven doen. Om klaar te zijn voor de toekomst, zijn in deze kadernota in grote lijnen drie maatregelen opgenomen:

1. We investeren de extra rijksmiddelen voor jeugd in (het voorkomen van) jeugdzorg;
2. We brengen in de komende maanden de financiële consequenties en keuzemogelijkheden van grote opgaven in beeld;
3. We versterken onze reserves en zijn kritisch op nieuwe beleidsvoornemens.

1.4 Met de uitgangspunten die uw raad vaststelt, stelt het college de ontwerp-begroting op.

De kadernota vormt de basis voor de begroting en meerjarenraming voor de komende jaren. Op basis van deze kadernota zouden wij in die begroting voldoen aan de uitgangspunten voor een reëel sluitende begroting en meerjarenraming, wat past binnen het toezichtskader van de provincie Gelderland. De daadwerkelijke toetsing van de toezichthouder vindt echter pas plaats na de begroting.

Kanttelingen

1.1. Er zijn nog onzekerheden over onze financiële uitgangspunten.

In de kadernota zijn verschillende ontwikkelingen voorzien van een raming of een aankondiging voor een raming op een later moment. Maar we hebben op dit moment nog te maken met onzekerheden vanuit het Rijk:

- Bij het aanbieden van deze kadernota is de Voorjaarsnota van het Rijk nog niet behandeld in de Tweede Kamer. En met de val van het kabinet neemt de onzekerheid rond het gemeentefonds verder toe.
- De meicirculaire met de daadwerkelijke doorrekening van die Voorjaarsnota is nog niet uitgekomen. Deze is er naar verwachting wel wanneer de raad de kadernota behandelt. Zoals gebruikelijk zorgen we voor een doorrekening via een informatienotitie.

- Eerder heeft de minister president nog onderhandelingen tussen VNG en Rijk toegezegd voor deze zomer, waarin middelen voor Jeugd met terugwerkende kracht worden besproken. Het is onduidelijk of deze besprekingen worden doorgezet na de val van het kabinet.

We gaan ervan uit dat er de komende maanden meer duidelijk wordt. Maar dat betekent ook dat onze financiële positie bij de behandeling van de Begroting 2026-2029 nog gaat veranderen.

Kosten, Baten, Dekking

In de kadernota is stap voor stap het financieel toekomstperspectief opgebouwd aan de hand van de financiële positie bij de vorige begroting, de ontwikkelingen sindsdien en de verwachtingen voor de toekomst. Een gedetailleerd overzicht van het meerjarenperspectief is opgenomen in hoofdstuk 1 van de kadernota.

Personele en/of Juridische gevolgen

De kadernota geeft kaders en richting aan het college voor het opstellen van de begroting. Wanneer dat personele en/of juridische consequenties heeft, worden die uitgewerkt in de Begroting 2026-2029.

Communicatie en Burgerparticipatie

Het college heeft inwoners via een persbericht geïnformeerd over strekking van deze kadernota. Te zijner tijd zal het college op grond van artikel 190 lid 2 van de Gemeentewet de ontwerpbegroting voor een ieder ter inzage leggen.

Bijlagen:

1. Kadernota 2026-2029 gemeente Culemborg (GZDGCB1957774/2036670)
 2. NAZENDING Informatienotitie over de Meicirculaire 2025 van het Gemeentefonds (volgt wanneer deze Meicirculaire is uitgebracht en doorgerekend)
-

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB1957774/2031418

De gemeenteraad van de gemeente Culemborg besluit:

1. De Kadernota 2026-2029 gemeente Culemborg (GZDGCB1957774/2036670) vast te stellen en het college hiermee de opdracht te geven de ontwikkelingen, keuzes, strategie en uitgangspunten daaruit integraal te verwerken in de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.
-

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 3 juli 2025.

De griffier
D. van der Harst

De voorzitter
G.D. Renkema